

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Breirem Jacobsen, 55 57 22 65

Vår dato

15. JULI 2008
Deres dato 09.05.08

Vår referanse

2008/5519 721.4

Deres referanse

200604595-/MGI

Barne- og likestillingsdepartementet
Pb 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Arkivkode:	631.0
Dato:	17/7-08
Saksnr.:	2006/04595 - 019

Høringsuttalelse - utredning om gjeldsregister i Norge

Vi viser til høringsnotat av 09.05.08.

Fylkesmannen bistår kommunene med å legge til rette for en økonomisk rådgivningstjeneste for økonomisk vanskeligstilte personer. I tillegg er Fylkesmannen i Hordaland ett av tre fylkesmannsembeter som gjennom flere år har hatt som oppgave å støtte de andre fylkesmannsembetene med kompetansehevende tiltak og generell rettleiding på området økonomisk rådgivning.

På bakgrunn av de erfaringer vi har med den kommunale økonomiske rådgivningstjenesten stiller vi spørsmål ved hvorvidt et gjeldsregister vil være et effektivt tiltak for å redusere antallet gjeldsofre.

Fylkesmannen deler de antakelser som fremgår i utredningen(s. 55) om at gjeldsproblemene i mange tilfeller skyldes uforutsette hendelser som oppstår etter at gjeldsforpliktelsen er inngått. For denne gruppen vil ikke gjeldsregister ha noen effekt.

Som det også fremgår i utredningen kapittel X punkt 4.3, ligger potensialet i et gjeldsregister i at personer som oppfyller følgende kriterier fanges opp:

- "1. Søker har alt for mye gjeld fra før*
- 2. Søker har ikke registret betalingsanmerkning på tidspunktet*
- 3. Søker ønsker bevisst ytterligere kreditt*
- 4. Søker unngår å informere om egen gjeldssituasjon*
- 5. Søker blir ikke avvist med bakgrunn i opplysninger om personalia, arbeidssituasjon, boforhold eller manuell kredittsjekk. "*

I tillegg til at det også er en rekke andre forhold som skal foreligge for at gjeldsregisteret skal ha noen effekt, må altså søker ha unngått å informere om egen gjeldssituasjon. I forbindelse med utredningen synes det ikke avklart eller estimert hvor stor andel av de som har gjeldsproblemer, som har opptatt nye lån på bakgrunn av manglende informasjon om

eksisterende gjeld. Hvis denne gruppen er liten, tilsier dette at en bør søke å finne andre virkemidler for å redusere antall gjeldsofre og for å avhjelpe fattigdomsproblematikken.

Våre antakelser går i retning av at det er en relativt liten del av antallet gjeldsofre som har havnet i en slik situasjon fordi de på lånesøknadstidspunktet har oppgitt uriktige opplysninger om sin gjeld. Slik det også er trukket frem i utredningen, vil et slikt forhold for øvrig kunne rammes av straffelovens bestemmelser om bedrageri eller skadeverk, der unnlatelsen har skjedd på tross av kredittinstitusjonens forespørsel. Fylkesmannen er ikke kjent med i hvilket omfang kredittinstitusjoner anmelder slike forhold, men en utredning av dette kunne eventuelt gi en indikasjon på om søker sitt tilbakehold av etterspurte opplysninger er et omfattende problem ved kredittvurderingen.

Fylkesmannen vil påpeke at det finnes andre og sannsynligvis mer effektive måter å hindre at det ytes kreditt til personer som allerede på lånesøknadstidspunktet har for mye gjeld. Det vises i denne sammenheng til muligheten for å endre reguleringen av kravene til kredittinstitusjonene sin kredittvurdering.

For det første kan det i denne sammenheng påpekes at det i dag ikke stilles særlig strenge krav til kredittvurderingen ved beløpsmessig små lån, som f. eks forbrukslån, jf. bl.a. Bankklagenemnda sin praksis. Vår erfaring tilsier at mange av de som har opparbeidet en samlet sett for høy gjeld, har et ikke ubetydelig innslag av slike mindre gjeldsposter. En skjerpet kredittvurdering også ved små lån, basert på allerede offentlig tilgjengelig informasjon og informasjon fra lånesøker, vil kunne være et målrettet tiltak for å forhindre at personer i denne gruppen får en for stor gjeldsbelastning.

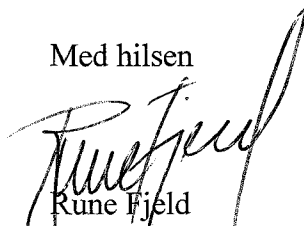
For det andre er det mulig å innføre krav om at eksisterende gjeldsposter skal egenerklæres i forkant av en kredittvurdering. Ansvar for at opplysningene er så fullstendige som mulige kan tydeliggjøres for lånesøker. Banken kan i alle fall et stykke på vei etterprøve disse opplysningene ved å kreve dokumentasjon i form av siste tilgjengelige likning.

For det tredje vil det være mulig å stille strengere krav til en skjerpet aktsomhetsnorm ved kredittvurderingen. I denne sammenheng vil vi trekke frem at det vil være mulig å legge til grunn en strengere normativ praksis med hensyn til terskelen for når frarådningsplikten skal gjøres gjeldende og at dette antakelig vil påvirke bankenes risikovilje betydelig.

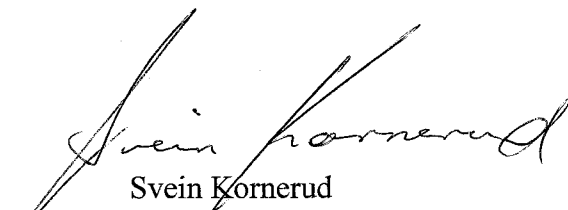
Fylkesmannen vil også gi uttrykk for at vi deler utredningen sitt syn på at et gjeldsregister vil gi kredittinstitusjonene så gode rammebetingelser at dette i seg selv kan gi markedsvekst med påfølgende fare for økning i antall gjeldsofre (utredningen s 56).

Fylkesmannen er av den oppfatning at ovennevnte tiltak vil være mer treffsikre virkemidler for å redusere antallet gjeldsofre samt avhjelpe fattigdomsproblematikken i Norge. Fylkesmannen mener det ikke er grunnlag for å etablere et gjeldsregister med de samfunnsmessige konsekvenser det får. Det er store begrensninger i hva et gjeldsregister vil kunne avhjelpe.

Med hilsen

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Svein Kørnerud
avdelingsdirektør

Kopi; Fylkesmennene